

FIȘA UNITĂȚII DE CURS

Anul universitar: 2022-2023

REDACTIA 01

PAGINA 1

FIȘA UNITĂȚII DE CURS

Anul universitar: 2022-2023

APROBAT la ședința catedra DREPT PRIVAT proces-verbal nr. <u>1</u> din <u>01.09</u> 2022	APROBAT La ședința Consiliului facultății DREPT proces-verbal nr. <u>1</u> din <u>30.09</u> 2022
Șef catedra <i>Olga TATAR</i> Olga TATAR dr., conf. univ.	Președintele CF <i>Igor ARSENI</i> Igor ARSENI, dr., conf. univ.

Facultatea :	DREPT
Denumirea disciplinei:	PROBLEME ACTUALE ALE DREPTULUI CIVIL
Ciclul	I
Titularul disciplinei:	Iurie FRUNZĂ, dr., conf. univ.
e-mail:	iufrunza@yandex.ru

Codul	Credit	Programul de studii/specialitate	Sem	TOTAL	Prelegerii	Lectii practice	laborator	Studiul individual
S.08.A.52	2	Drept, ciclul I licență	VIII	60	16	14	-	30

Descrierea cursului

Disciplina "Probleme actuale ale dreptului civil", prezintă un curs special opțional, este predată la anul final de studii, sem.VIII (zi), X (f/r) destinată studenților care în perspectivă doresc să se specializeze în material dreptului privat, respectiv vor susține tezele de licență pe tematica disciplinelor de drept privat. Cursul are ca obiect de reglementare analiza problemelor actuale ale diferitor instituții de drept civil în lumina ultimilor modificări legislative.

Curriculumul (redactat în l.rusă) și fișa disciplinei (l.rom) au fost elaborate ținând cont de tendințele actuale în dezvoltarea relațiilor civile urmare a modernizării Codului civil al RM prin Legea 133/18. Conținutul disciplinei acoperă un curs de prelegeri, seminarii, muncă independentă - stăpânirea materialului, studierea regulamentelor, pregătirea pentru seminar.

Disciplina „Probleme actuale ale dreptului civil” contribuie la formarea specialistului în domeniul dreptului privat. Studiul disciplinei Drept civil prezintă un interes deosebit pentru pregătirea specialistului care va activa în calitate de consilier juridic la întreprinderi, organizații, instituții, avocat, executor judecătoresc, administrator al insolvenței,

judecător, arbitru.

Descrierea amplă a cursului, orele repartizate pe teme la prelegeri și seminare (planul tematic), precum și unitățile de conținut –prelegeri/seminare, spețe de caz, lista subiectelor pentru examen, tematica tezelor de an și a lucrărilor de control, lista bibliografică etc, este redată în Curriculumul disciplinei.

Conținuturile științifice ale temelor propuse în cadrul acestei discipline sunt în concordanță cu cele din alte centre universitare din țară și din străinătate, cu rezultatele recente ale cercetării științifice în domeniul dreptului civil și valorifică practica judiciară recentă și problematica actuală a instituțiilor dreptului civil.

Ca control final, este oferit un examen (după caz, scris, oral sau mixt), iar ca evaluare curentă- periodică – lucrări de control, după caz, teste.

Scopul-obiectivul general și obiectivele-sarcinile disciplinei

Scopul-obiectivul general al disciplinei constituie pregătirea studenților cu temeinice cunoștințe cu privire la esența instituțiilor juridice de drept civil în dezvoltare. Înțelegerea de către studenții absolvenți a tendințelor teoretice și practice de dezvoltare a instituțiilor de drept civil actual, în lumina modificărilor legislative și a noutăților în drept. Totodată, disciplina urmărește formarea unei atitudini științifice cu privire la instituțiile de drept civil, a limbajului tehnic al dreptului civil, precum și expresiilor uzuale juridice ca urmare a analizei practicii judiciare (jurisprudenței).

Obiectivele specifice: Obiectivele cursului la "Probleme actuale ale dreptului civil" sunt în deplină concordanță cu planul de învățământ și vizează o justă îmbinare a perspectivei general-teoretice cu aceea de specialitate. Acestea sunt:

- Analiza problemelor teoretice actuale a științei dreptului civil raportate la instituțiile concrete;
- Istoria studierii problemelor teoretice și a formării dogmaticii dreptului civil;
- Aportul diferitor cercetători și a școlilor științifice civilistice în studierea și analiza unor probleme de drept civil.
- Perfecționarea deprinderilor de a elabora expertiză și consultanță în domeniul relațiilor contractuale, extra-contractuale și de succesiune.

Competențe specifice profesionale acumulate:

Competențe specifice acumulate vizează competențele asigurate de programul de studiu din care face parte disciplina. Astfel, în rezultatul studierii cursului studentul va fi capabil:

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să identifice și să cunoască problemele actuale ale dreptului civil la diferite instituții;
- să cunoască lucrări doctrinare ale cercetătorilor în domeniul dreptului civil.

La nivel de aplicare și abilități (capacități):

- să interpreteze normele dreptului civil din Cod civil în lumina ultimilor modificări legislative și a practicii judiciare constante;
- reflexia critică și constructivă prin utilizarea limbajului juridic de specialitate și a unor instrumente de logică juridică, în elaborarea unor argumentări specifice disciplinei Drept civil, în scris și oral;
- creativitate și inovare prin utilizarea limbajului juridic de specialitate pentru evaluarea conceptelor, teoriilor și metodelor consacrate în domeniul disciplinei Drept civil;
- elaborarea de proiecte profesionale cu utilizarea legislației internaționale în vigoare.
- să aplice metode comparative cu privire la legislația civilă națională și a altor state (România, Rusia, Ucraina ș.a.);
- să poată rezolva în activitatea practică probleme reale în baza cunoștințelor acumulate la lecțiile practice în cadrul rezolvării spețelor selectate din practica judiciară națională.

La nivel de integrare:

- să deducă problemele, coliziile normelor de drept;
- să propună soluții în caz de colizie a normelor de drept;
- să propună proiecte de norme noi sau de modificare a celor uzuale, care ar urma să fie incluse în Codul civil în vederea corelării lui la legislația europeană.

Competențe transversale:

FIȘA UNITĂȚII DE CURS

Anul universitar: 2022-2023

REDAȚIA 01

PAGINA 3

- CT 1 Realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil, în condiții de autonomie restrânsă și asistență calificată, cu respectarea regulilor deontologice specifice domeniului dreptului civil;
- CT 2 Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă (cu elemente de interdisciplinaritate), cu respectarea palierelelor ierarhice;
- CT 3 Conștientizarea nevoii de formare continuă; utilizarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru dezvoltarea personală și profesională.

Finalitățile unității de curs/disciplinei

Rezultatele învățării la disciplina Drept civil, p.s. (II) sunt axate pe atingerea finalităților de studiu, prin formarea și structurarea competențelor generale și profesionale, la nivel de cunoștințe și abilități-capacități, planificate și indicate supra, și asigură absolvenților conferirea de calificare: licențiat în Drept

Astfel, disciplina de studii asigură formarea experienței teoretice și practice în domeniul Dreptului civil și de rând cu competențele enunțate supra, mai presupune finalități de studiu, precum:

- asigură însușirea cunoștințelor teoretice de bază și practice în domeniul dreptului civil, a abilităților în metodologia cercetărilor;
- capacitatea de autoinstruire permanentă, cu utilizarea în practică a limbii de stat și a altor limbi de circulație internațională sau regională;
- capacitatea de acivitate în echipă; iar suplimentar: capacitatea de a pune în aplicare practică a rezultatelor cercetărilor efectuate;
- dezvoltarea și perfecționarea capacității de a studia în mod critic și creator materia dreptului civil;
- argumentarea poziției proprii în luarea unei decizii profesionale pe problemele din domeniul dreptului civil (inclusiv, cu elemente de interdisciplinaritate) etc.

Precondiții (se menționează disciplinele care trebuie studiate anterior)

- *de curriculum*: Drept civil, partea generală și specială; drept comercial; drept antreprenorial.
- *de competențe*: Utilizarea adecvată a conceptelor, teoriilor, paradigmatelor și metodelor din domeniul juridic.

Metodologia de predare-învățare:

Metodele de predare și învățare sunt cele tradiționale (*explicația, conversația euristică, dezbaterile, brainstorming-ul, problematizarea, studiul de caz, analiza, sinteza, prezentări video, sistem e-learning*) centrate pe student și pe rezultatele învățării, cu accent asupra modului de transmitere a informațiilor, relația profesor-student fiind una de parteneriat. Astfel, cel ce învață reconstruiește sensuri prin explorarea conținutului educațional, rezolvând probleme și/sau aplicând cunoștințele dobândite în situații noi.

Totodată, de rând cu metodele și tehnicile de învățare clasice, pentru a facilita percepția informațiilor în procesul educațional, după caz, în interacțiune, sunt utilizate cele noi, moderne, cu implementarea TIC de transmitere către studenți a cunoștințelor/ informațiilor, dar și de formare a competențelor, dobândire a abilităților. Acestea fiind următoarele metode:

- crearea unei versiuni text a oricărui conținut non-text pentru posibila transformare a acestuia în forme alternative convenabile pentru diferiți utilizatori;
- crearea oportunităților studenților de a percepe aceleași informații din surse diferite;
- utilizarea instrumentelor software care oferă posibilitatea de a stăpâni abilitățile și abilitățile formate de disciplină, prin metode alternative, inclusiv tehnologii virtuale și simulare;
- utilizarea tehnologiilor de învățare la distanță pentru transferul de informații, organizarea diferitelor forme de lucru interactiv de contact între student și profesor, inclusiv webinarii, care pot fi folosite pentru a desfășura prelegeri virtuale cu posibilitatea de interacțiune între toți participanții la distanță învățarea, organizarea de seminare, realizarea de prezentări și susținerea lucrărilor finalizate, desfășurarea de traininguri, organizarea lucrului în echipă;
- utilizarea tehnologiilor de învățământ la distanță pentru organizarea formelor de control curent și intermediar;
- durata de promovare a unui test sau a unui examen susținut în scris - cel mult 90 de minute;

FIȘA UNITĂȚII DE CURS

Anul universitar: 2022-2023

REDAȚIA 01

PAGINA 4

- durata pregătirii elevului pentru răspunsul la test sau examen oral - cel mult 20 de minute.

La predarea disciplinei în procesul de studii se folosesc sistemele moderne de comunicare cu studenții (pagina web, e-mail), prin care pun la dispoziția acestora materialele didactice, suporturi teoretice și practice, necesare conform curiculei disciplinei. Totodată, studentului îi sunt predispușe informării și formării pentru atingerea obiectivelor disciplinei și a programului de studiu.

Metodele de predare-învățare centrate pe student sunt utilizate la diferite forme de studii: la orele teoretice – în jur de 75% și la orele practice – 80 %.

Studenții cu dizabilități și cei ce combină studiile cu munca: În vederea garantării unor șanse egale pentru studenții aplicanți și a asigurării unei concurențe bazate pe criteriile intelectuale, studenții cu dizabilități și cei ce combină studiile cu munca vor beneficia de sprijinul direct al titularului disciplinei/tutorelui în vederea identificării formulei optime de parcurgere a cursului, respectiv de examinare a studentului. Se vor avea în vedere datele de contact prezentate la nivel personal și de grup academic.

Strategii de evaluare

Evaluarea cunoștințelor și competențelor acumulate (a rezultatelor academice) se realizează conform *Recomandărilor-cadru MEC al RM* pentru elaborarea Regulamentului instituțional privind organizarea evaluării activității de învățare a studenților, aprobat prin ordinul ME RM nr. 881 din 18.12.2009 și *Regulamentului instituțional privind organizarea procesului didactic*.

La disciplină se prevăd următoarele tipuri și modalități de evaluare a finalităților de studii: - *evaluarea curentă (continuu)*; - *evaluarea periodică*; - - *evaluarea semestrială*. Lista orientativă a subiectelor pentru examen este redată în Curriculum-ul disciplinei și se aduce la cunoștința studenților la începutul anului sau semestrului de studii. Biletele de examen includ 3 subiecte din temele de curriculum sau, după caz, 3 subiecte din temele de curriculum.

Evaluarea finală

Mecanismul de calcul a notei finale

$$NM = (NC + A) / 2$$

unde:

NC – nota curentă

A – Atestarea

NM – Nota medie

$$\text{Nota finală} = (\text{nota medie} * 0,6) + (\text{examen} * 0,4)$$

$$\text{Nota finală} = (\text{nota medie} * 0,5) + (\text{examen} * 0,5)$$

Standard minim de performanță: cunoașterea în proporție de 50% a informației transmise.

Cerințe pentru calitatea predării / curs de învățare:

Necesar: a) familiarizarea la timp cu programa disciplinei ; b) furnizarea de materiale educaționale și metodologice pentru studiul disciplinei ; c) organizarea sistematică a măsurilor de diagnosticare și corectare ; d) Prezența obligatorie; e) Activitate în timpul orelor practice (seminarului); f) Pregătirea pentru cursuri și finalizarea sarcinilor pentru IWS etc. g) relație conform Codului de Etică Profesională al KSU

Nepermis: a) întârzierea și părăsirea orei; b) Utilizarea telefoanelor mobile în timpul orelor de curs; c) Fraude și plagiat; d) Livrarea cu întârziere a sarcinilor etc.

În special, *strategiile de studii recomandate* se manifestă prin aceea că: - este de recomandat parcurgerea constantă și cu caracter repetitiv a temelor de curs indicate mai jos și a bibliografiei suplimentare. Parcurgerea cursului în intervalul sesiunii de examinare nu este în principiu suficientă. După abordarea temelor prin lecture prealabile repetate, este recomandată identificarea chestiunilor neclare, notării acestora și discutării lor în cadrul întâlnirilor periodice cu profesorul. Sunt de asemenea recomandate întâlnirile în cadrul organizat între student în vederea discutării chestiunilor de interes din cadrul cursului, de preferință sub îndrumarea profesorului.

Unitățile de conținut:

Nr.	Tema de curs	prel	sem	l/i	total
-----	--------------	------	-----	-----	-------

FIȘA UNITĂȚII DE CURS Anul universitar: **2022-2023**

REDACTIA 01

PAGINA 5

1	Aspecte comune și particulare în reglementarea raporturilor sociale în domeniul relațiilor de drept privat și public.	2	2	2	6
2	Probleme actuale ale statutului și regimului persoanei fizice și juridice.	2	2	4	8
3	Instituția reprezentării și modalitatea de calculare a termenilor în diferite sisteme de drept civil actual.	2	2	4	8
4	Problemele co-raportării actului juridic vs contractul civil.	2	2	4	8
5	Modelele dreptului de proprietate și a altor drepturi reale limitate în diferite sisteme de drept.	2	2	4	8
6	Particularitățile regimului dreptului de vecinătate în RM și statele învecinate.	2	2	4	8
7	Probleme ale dezvoltării unor categorii de obligații.	2	2	4	8
8	Coraportul Draft Common Frame of Reference (DCFR) și Codul civil al RM în materie de obligații.	2	-	4	8
	Total:	16	14	30	60

Bibliografie selectivă***Acte normative:**

1. Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994 //Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.1 din 12.08.1994.
2. Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms Adoptat/incheiat la Roma la 04.11.1950 Pagina cu stadiul ratificării: <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=005&CM=8&CL=ENG> Semnat de către RM la 13.07.1995. În vigoare pentru RM din 12.09.1997. Publicat în: Tratatate Internaționale, vol. 1, pag. 341.
3. Codul Civil al Republicii Moldova aprobat prin Legea nr. 1107-XV din 06.06.2002// Republicat Monitorul Oficial al Republicii Moldova № 66-75 din 01.03.2019.
4. DraftCommonFrameofReference (DCFR) – «Модельные правила европейского частного права»,2009.

Literatură de specialitate:**Obligatorie:**

5. A. Rabagny, *Theorie generale de l'apparence en droit privee*, Laboratoire de droit civil, Universite Paris II, Paris, 2004, p. 241.
6. Boro, Gabriel, Stănculescu, Liviu (2012). Instituții de drept civil în reglementarea Noului Cod civil. București:Hamangiu.
7. Cazac, Octavian. Drept civil– Moștenirea. Chișinău, USM, 2022, 999 p.
8. Comentariul Codului Civil al Republicii Moldova, vol.2, Ediția II-a, Ed-ra ARC, Chișinău, 2006, 1356 pag.
9. Manualul judecătorului la examinarea cauzelor civile. Chișinău, ed-ra Cartier, 2007, 2013
10. Белов В.А. Гражданское право: общая и особенная части: Учебник – М., 2021, 960 стр.
11. Покровский И. А. Основные проблемы гражданского права М., 1998, с. 34 – 37.

~~12.~~

13. Саватье, Р.Теория обязательствамонография.-М.: Прогресс, 1972.- 432с. Электронный ресурс [учебный портал КГУ].

Recomandată:

14. Сосна, Б.; Фрунзэ, Ю. *Защита семейных прав в Республике Молдова*. В: сборник статей по итогам V международной научно-практической конференции «Международно-правовые аспекты семейного права и защиты прав детей. Сравнительное частное право» / кол.авторов ; под ред. А. Е. Тарасовой. - Москва: РУСАЙНС, 2019. - с.119.
15. Юрий Фрунзэ, Андрей Боршевский, Борис Сосна. «Проактивные методы в обучении правам человека.Учебно-методические рекомендации». Кишинэу, Pontos, 2019, - 640 с.
16. ФРУНЗЭ Юрий, ТАТАР Ольга. Возмещение ущерба в случае потери благоприятной возможности, как новый институт гражданского права Республики Молдова. В: «STUDII ȘI CERCETĂRI JURIDICE».Culegere de lucrări științifice de specialitate. Partea 1/2020, стр.91-102.

FIȘA UNITĂȚII DE CURS Anul universitar: **2022-2023**

REDAȚIA 01

PAGINA 6

17. Christian Lapoyade, Deschamps. La réparation du préjudice économique pur en droit français. Revue internationale de droit comparé, 1998, Volume 50 Numero 2, pp. 367-381.
18. BAMDE, Aurelien. *Les caractères du dommage*. [prosmotr: 17.06.2020], Ha: <https://aurelienbamde.com/2016/09/16/ les-caracteres-du-dommage/>, Раздел: Conditions, Présomption du préjudice.
19. ROGAC, Andrei. *Repararea prejudiciului pentru pierderea șansei în Codul civil modernizat*. [Accesat: 16.06.2020] Disponibil: <https://juridicemoldova.md/7813/repararea-prejudiciului-pentru-pierderea-sansei-in-codul-civil-modernizat.html>.
20. Oana. Gligan. Pierderea unei șanse privită prin prisma condițiilor răspunderii civile. Ha: <https://dreptmd.wordpress.com/2015/02/08/pierderea-unei-sanse-privita-prin-prisma-conditiilor-raspunderii-civile/> [prosmotr: 16.06.2020].
21. Брагинский М. П. О месте гражданского права в системе «право публичное – права частное». – В сб. Проблемы современного гражданского права. М., 2021.
22. Яковлев В. Ф. Развитие частного права в России. – «Э Ж– ЮРИСТ», 2019, № 46.
23. Хохлов С.А. *Проблемы формы сделок с недвижимостью* // Гражданский кодекс России. Проблемы. Теория. Практика. Сборник памяти С.А. Хохлова / Отв. ред. А.Л. Маковский. М., 2018.
24. **Practica judiciară** // Hotărârile explicative ale Plenului CSJ și Avizele consultative ale CSJ (*sit-ul CSJ RM* www.despre.csj.md) // unificarea practicii judiciare // Hotărâri explicative ale Plenului CSJ.
*Lista bibliografică completă a se vedea: Curriculumul disciplinei.

01.09.2022 _____

Iurie Frunză, dr.conf. univ.

(Data completării)

(Semnătura titularului de curs: Nume prenume, grad științific, titlu didactic)